

NBP

Narodowy Bank Polski

Luty 2016 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Wydział Integracji Europejskiej Departamentu Zagranicznego
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej
Warszawa, 2016 r.

Najważniejsze w tym miesiącu

- **Zimowe prognozy gospodarcze Komisji Europejskiej**

Komisja Europejska (KE) przewiduje, że wzrost gospodarczy w Unii Europejskiej (UE) pozostanie na poziomie 1,9% w 2016 r. i wzrośnie do 2,0% w 2017 r. Głównymi czynnikami wspierającymi wzrost gospodarczy są nadal niskie ceny ropy naftowej, korzystne warunki finansowania i niski kurs wymiany euro. Jednocześnie za największe zagrożenia dla rozwoju unijnej gospodarki KE uważa wolniejszy wzrost gospodarczy w Chinach i innych gospodarkach rynków wschodzących, osłabienie handlu światowego oraz niepewność międzynarodowej sytuacji politycznej.

[więcej w pkt 1.1.](#)

- **Postanowienia dotyczące warunków członkostwa Wielkiej Brytanii w UE**

Najważniejszymi elementami porozumienia Rady Europejskiej są: zakaz dyskryminacji krajów spoza strefy euro, mechanizm sprzeciwu członka Rady Unii Europejskiej wobec projektów aktów legislacyjnych, które byłyby niezgodne z interesami państw spoza strefy euro, mechanizm zgłaszania uzasadnionych opinii dotyczących niezgodności unijnego projektu legislacyjnego z zasadą subsydiarności przez parlamenty narodowe, umożliwienie krajom członkowskim indeksacji świadczeń na dzieci, gdy te świadczenia są przesyłane do innych krajów członkowskich niż ten, w którym przebywa pracownik, ustanowienie mechanizmu bezpieczeństwa, umożliwiającego Wielkiej Brytanii ograniczenie dostępu do nieskładkowych świadczeń pracowniczych obywatelom innych krajów członkowskich.

[więcej w pkt 4.1.1.](#)

- **Rozpoczęcie ogólnoeuropejskich testów warunków skrajnych sektora bankowego**

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (*European Banking Authority, EBA*) opublikował założenia testów warunków skrajnych sektora bankowego w UE. Ich celem jest ocena odporności europejskich banków na niekorzystne warunki rynkowe. Badaniem zostanie objętych 51 banków, których aktywa stanowią w sumie 70% sektora bankowego w UE. Wyniki powinny zostać opublikowane na początku trzeciego kwartału br.

[więcej w pkt 8.4.](#)

1. Komisja Europejska	5
1.1. Zimowe prognozy gospodarcze KE	5
1.2. Publikacja opinii w sprawie projektu planu budżetowego Portugalii na 2016 r.	6
1.3. Pakiet propozycji na rzecz bezpieczeństwa energetycznego	6
1.4. Publikacja broszury dotyczącej łączenia europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych z Europejskim Funduszem Inwestycji Strategicznych	6
1.5. Dwunasta runda negocjacji umowy handlowej UE–USA	7
1.6. Publikacja sprawozdań krajowych w ramach semestru europejskiego	8
2. Rada Unii Europejskiej	10
2.1. Posiedzenie Rady Ecofin w dniu 12 lutego	10
2.1.1. Dyskusja na temat pakietu środków przeciwdziałających unikaniu opodatkowania	10
2.1.2. Wdrażanie unii bankowej	10
2.1.3. Walka z finansowaniem terroryzmu	11
3. Eurogrupa	12
3.1. Posiedzenie Eurogrupy 11 lutego 2016 r.	12
4. Rada Europejska	13
4.1. Posiedzenie Rady Europejskiej 18–19 lutego	13
4.1.1. Wielka Brytania	13
4.1.2. Migracje	16
5. Parlament Europejski	17
5.1. Priorytety Parlamentu Europejskiego na 2016 r. w obszarze gospodarczym, społecznym i wspólnego rynku	17
6. Europejski Bank Centralny	18
6.1. Porozumienie w sprawie aktywów finansowych netto	18
6.2. Publiczne konsultacje EBC dotyczące uznawania instytucjonalnych systemów ochrony dla celów ostrożnościowych	18
6.3. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych	19
6.4. Przebieg programu skupu aktywów EBC	19
7. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego	20
7.1. Stanowisko w sprawie czasowego wyłączenia giełdowych instrumentów pochodnych z postanowień przepisów zapewniających swobodny dostęp do usług kontrahentów centralnych i systemów obrotu	20
7.2. Raport w sprawie źródeł ryzyka systemowego wynikających z opóźnionego i nagłego wprowadzenia ograniczeń emisji gazów cieplarnianych	20

7.3. Aktualizacja Podręcznika ESRB na temat operacjonalizacji instrumentów makroostrożnościowych	21
7.4. Rozpoczęcie publikacji zeszytów naukowych	21
8. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	23
8.1. Opinia w sprawie przeglądu metod wewnętrznych ratingów	23
8.2. Opinia w odniesieniu do propozycji KE w zakresie nowelizacji regulacyjnych standardów technicznych dotyczących MREL	23
8.3. Wytyczne dotyczące porozumień o współpracy pomiędzy systemami gwarantowania depozytów	24
8.4. Rozpoczęcie ogólnoeuropejskich testów warunków skrajnych sektora bankowego	24
9. Inne	26
9.1. Trzecia misja przeglądowa gospodarki Portugalii	26
Zapowiedzi wydarzeń w marcu 2016 r.	27
Wykaz skrótów	28
Autorzy i źródła	31

1. Komisja Europejska

1.1. Zimowe prognozy gospodarcze KE

W opublikowanych 4 lutego 2016 r. zimowych [prognozach gospodarczych](#) KE nieznacznie obniżyła prognozy wzrostu dla UE na kolejne lata i tegoroczne prognozy dotyczące strefy euro. Według obecnych szacunków wzrost realnego PKB w UE ma wynieść 1,9% w 2015 r. oraz 1,9% i 2% w latach 2016 i 2017 (jesienią KE wskazywała odpowiednio na 1,9%, 2% i 2,1%), natomiast w strefie euro ma osiągnąć odpowiednio 1,6%, 1,7% i 1,9% w latach 2015–2017 (jesienne prognozy wskazywały na 1,6%, 1,8% i 1,9%).

KE przewiduje, że wzrost gospodarczy w UE pozostanie na poziomie 1,9% w 2016 r. i wzrośnie do 2,0% w 2017 r. Głównymi czynnikami wspierającymi wzrost gospodarczy nadal są niskie ceny ropy naftowej, korzystne warunki finansowania i niski kurs wymiany euro. Jednocześnie za największe zagrożenia dla rozwoju unijnej gospodarki KE uważa wolniejszy wzrost gospodarczy w Chinach i innych gospodarkach rynków wschodzących, osłabienie handlu światowego oraz niepewność międzynarodowej sytuacji politycznej.

Czynniki wspierające wzrost, takie jak niski kurs wymiany euro, korzystne warunki finansowania i niskie ceny ropy, mogą mieć silniejszy i bardziej długotrwały wpływ na gospodarkę europejską niż zakładano. Jednocześnie coraz silniej odczuwalne mogą być skutki zagrożeń dla gospodarki. KE zalicza do nich m.in. spowolnienie gospodarcze w Chinach i innych krajach wschodzących, niepewność geopolityczną oraz osłabienie w światowym handlu. Według prognozy główną siłą napędową wzrostu w UE będzie konsumpcja prywatna wspierana przez poprawiającą się sytuację na rynku pracy (prognoza dla UE wskazuje na spadek stopy bezrobocia do 9,5% w 2015 r., 9,0% w 2016 r. i 8,7% w 2017 r.) i wzrost realnych dochodów do dyspozycji. Polityka budżetowa, szczególnie krajów strefy euro, ma sprzyjać ożywieniu gospodarczemu. Inflacja, wstrzymywana przez spadki cen ropy, wyniesie według szacunków KE 0,5% w 2016 r., a w 2017 r. ma osiągnąć poziom 1,5%.

Prognozy gospodarcze dla Polski na lata 2015–2017 są następujące:

- PKB: wzrost o 3,5% w roku 2015, 2016 i 2017;
- stopa bezrobocia: 7,5% w 2015 r., 7% w 2016 r. oraz 6,5% w 2017 r.;
- inflacja (HICP): -0,7% w 2015 r., 0,6% w 2016 r. oraz 1,7% w 2017 r.;
- deficyt sektora finansów publicznych: -3,0% PKB w 2015 r., -2,8% w 2016 r. oraz -3,4% w 2017 r.;

- dług publiczny: 51,4% PKB w 2015 r., 52,5% w 2016 r. oraz 53,5% w 2017 r.

1.2. Publikacja opinii w sprawie projektu planu budżetowego Portugalii na 2016 r.

Zgodnie z opublikowaną przez KE 5 lutego br. [opinia](#) w sprawie projektu planu budżetowego Portugalii na 2016 r., istnieje ryzyko niespełnienia przez ten kraj wymogów paktu stabilności i wzrostu w 2016 r. (*risk of non-compliance*), spowodowane znaczącym odchyleniem od ścieżki prowadzącej do osiągnięcia budżetowego celu średniookresowego. Taką samą ocenę otrzymały w listopadzie projekty budżetowe Austrii, Litwy i Włoch¹. KE wezwała Portugalię do podjęcia działań, które pomogą dostosować budżet na 2016 r. do wymogów paktu.

1.3. Pakiet propozycji na rzecz bezpieczeństwa energetycznego

KE przedstawiła 16 lutego br. pakiet czterech propozycji na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa dostaw gazu w UE, w którego skład wchodzi: [rozporządzenie](#) w sprawie bezpieczeństwa dostaw gazu, [decyzja](#) w sprawie umów międzyrządowych w dziedzinie energii, [strategia](#) dotycząca magazynowania skroplonego gazu ziemnego (LNG) i gazu oraz [strategia](#) dotycząca chłodnictwa i ciepłownictwa. Propozycje KE mają się przyczynić do wzmocnienia odporności UE na zakłócenia w dostawie gazu i uniezależnienia od zagranicznych dostawców poprzez m.in.:

- wprowadzenie mechanizmu solidarności między państwami członkowskimi, który zapewni ciągłość dostaw dla gospodarstw domowych;
- weryfikację i kontrolę *ex ante* wszystkich międzyrządowych umów energetycznych z państwami trzecimi pod względem ich zgodności z regulacjami wspólnotowymi w zakresie wewnętrznego rynku energii;
- zapewnienie strategicznej infrastruktury na rzecz zwiększenia dostępu do skroplonego gazu ziemnego (LNG) jako alternatywnego źródła paliwowego;
- działania na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej w budownictwie i przemyśle.

1.4. Publikacja broszury dotyczącej łączenia europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych z Europejskim Funduszem Inwestycji Strategicznych

W opublikowanej 22 lutego br. [broszurze](#), opracowanej przez KE we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI), zawarto nowe wytyczne dotyczące łączenia europejskich funduszy

¹ Portugalia jako jedyny kraj unii walutowej nie złożyła projektu w terminie – zrobiła to dopiero 22 stycznia br., mimo iż, zgodnie z założeniami „dwupaku”, wymagany termin na złożenie projektu planu budżetowego upłynął 15 października 2015 r. (w złożeniu projektu w terminie przeszkodziły Portugalii krajowe wybory parlamentarne, przeprowadzone 4 października 2015 r.).

strukturalnych i inwestycyjnych² z Europejskim Funduszem Inwestycji Strategicznych (EFIS), zarówno na poziomie projektu, jak i w ramach instrumentu finansowego, takiego jak platforma inwestycyjna.

Finansowaniem z obu źródeł jednocześnie może być objęty każdy projekt, który jest opłacalny ekonomicznie, ma potencjał przyczynienia się do wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy w UE oraz jest zgodny z priorytetami inwestycyjnymi UE. Zastosowanie obu funduszy do finansowania jednego projektu może być szczególnie korzystne w państwach i sektorach, w których fundusze strukturalne dają szerokie możliwości, a w których nie skorzystano jeszcze z pełnej oferty EFIS.

Opublikowana przez KE broszura będzie z czasem wzbogacana o wnioski z praktycznych doświadczeń i z informacji zwrotnych od zainteresowanych stron.

1.5. Dwunasta runda negocjacji umowy handlowej UE–USA

W dniach 22–26 lutego br. w Brukseli odbyła się kolejna [runda rozmów](#) w sprawie transatlantycznego partnerstwa w dziedzinie handlu i inwestycji pomiędzy UE i Stanami Zjednoczonymi (*Transatlantic Trade and Investment Partnership*, TTIP). Negocjatorzy zapowiedzieli przyspieszenie tempa negocjacji z zamiarem zakończenia rozmów w 2016 r. Warunkiem jest jednak uzgodnienie porozumienia, które będzie satysfakcjonujące dla obu stron. Służyć temu będzie przeprowadzenie do czerwca dwóch dodatkowych rund rozmów negocjacyjnych, prowadzenie roboczych konsultacji między kolejnymi sesjami rozmów, a także organizowanie regularnych spotkań głównych negocjatorów: Cecilii Malmström, Komisarz ds. Handlu oraz Michaela Fromana, Wysokiego Reprezentanta USA ds. Handlu.

W trakcie rozmów negocjacyjnych dotyczących dostępu do rynku najważniejszą kwestią była możliwość uczestnictwa - na zasadach traktowania narodowego - w zamówieniach publicznych organizowanych na wszystkich szczeblach zarządzania (federalnym i stanowym). W najbliższym czasie planowana jest wymiana pierwszych propozycji w tym zakresie.

W kwestii współpracy regulacyjnej negocjatorzy uzgodnili nowe propozycje zapisów porozumienia. Będzie się opierało na trzech podstawowych zasadach:

- przestrzegania zagwarantowanej prawnie ochrony obywateli (w wyniku współpracy regulacyjnej ochrona pozostanie na niezmienionym poziomie albo ulegnie poprawie);

² Europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne to: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejski Fundusz Morski i Rybacki.

- wspólnym podejmowaniu decyzji o tym, czy współpraca regulacyjna w konkretnym przypadku leży w interesie UE i USA oraz może doprowadzić do zmniejszenia ograniczeń we wzajemnym handlu;
- pełnej przejrzystości działań oraz nieingerencji samego porozumienia w prowadzoną przez obie strony politykę publiczną, w tym w regulacje dotyczące ochrony zdrowia, bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska. Z kolei w ramach sesji poświęconej regułom w handlu przeprowadzono dyskusję na temat zrównoważonego rozwoju oraz ochrony inwestycji, w trakcie której UE po raz pierwszy miała możliwość przedstawienia propozycji stworzenia nowego typu systemu sądów inwestycyjnych.

1.6. Publikacja sprawozdań krajowych w ramach semestru europejskiego

W opublikowanych 26 lutego br. w ramach semestru europejskiego [sprawozdaniach](#) krajowych KE oceniła stan gospodarek państw członkowskich i prowadzoną przez nie politykę gospodarczą i społeczną, w tym realizację zaleceń Rady skierowanych do poszczególnych krajów (*country-specific recommendations*, CSRs) z 2015 r. Raporty dla 18 krajów³, wskazanych w listopadzie 2015 r. przez *Raport mechanizmu ostrzegawczego* zawierają szczegółowe analizy sytuacji ekonomicznej, przeprowadzone pod kątem występowania nierównowag makroekonomicznych.

W sprawozdaniu dotyczącym [Polski](#) KE podkreśliła, że polska gospodarka wciąż rozwija się stabilnie, a poziom życia i stopa zatrudnienia zbliżyły się do średniej UE. KE zwróciła uwagę na ryzyko wynikające z niektórych decyzji zapowiedzianych lub podjętych po ostatnich wyborach (m.in. dotyczących nowego podatku od aktywów instytucji finansowych). W sprawozdaniu stwierdzono, że Polska w ograniczonym stopniu wywiązała się z realizacji CSRs z 2015 r. (w szczególności nie poczyniła znaczących postępów w kwestii poszerzenia bazy podatkowej ani ograniczenia stosowania nadmiernie rozbudowanego systemu obniżonych stawek podatku VAT). Polska nie podjęła żadnych działań w celu ustanowienia niezależnej rady fiskalnej. Nie odnotowano także postępów w tworzeniu systemu rejestracji dochodów rolników czy też dostosowania systemów emerytalnych dla rolników i górników do powszechnego systemu emerytalnego.

Sprawozdania krajowe posłużą za podstawę dyskusji z państwami członkowskimi w związku z przedkładanymi w kwietniu krajowymi programami reform oraz programami stabilności i pro-

³ Dotyczy to: Austrii, Belgii, Bułgarii, Chorwacji, Estonii, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Niemiec, Portugalii, Rumunii, Słowenii, Szwecji, Węgier, Włoch i Wielkiej Brytanii. Dla każdego z analizowanych państw KE przedstawiła syntetyczne zestawienie informacji na temat: (1) charakteru występujących wyzwań makroekonomicznych, (2) dokonujących się w tym zakresie zmian i perspektyw na przyszłość, a także (3) przedstawiających ocenę działań podejmowanych z zamiarem ograniczenia występujących nierównowag. W przeciwieństwie do poprzednich lat KE nie dokonała porównania skali zagrożeń występujących we wszystkich analizowanych państwach członkowskich UE; nie określiła też kategorii nierównowag makroekonomicznych.

gramami konwergencji. Ponadto KE przedstawi w maju 2016 r. nowe projekty CSRs dla poszczególnych krajów na podstawie analiz zawartych w sprawozdaniach i dyskusji z krajami członkowskimi.

2. Rada Unii Europejskiej

2.1. [Posiedzenie](#) Rady Ecofin w dniu 12 lutego

2.1.1. Dyskusja na temat pakietu środków przeciwdziałających unikaniu opodatkowania

Podczas posiedzenia Rady Ecofin ministrowie przeprowadzili pierwszą dyskusję na temat zaproponowanego przez KE 28 stycznia 2016 r. [pakietu](#) środków przeciwdziałających unikaniu opodatkowania. W skład pakietu wchodzi:

- [Komunikat](#) podsumowujący propozycje KE;
- Projekt [dyrektywy](#) ustanawiającej przepisy mające zapobiegać praktykom unikania opodatkowania, wprowadzający sześć zasad umożliwiających walkę z praktykami unikania opodatkowania (w szczególności dotyczącymi: ograniczenia możliwości zmniejszania bazy podatkowej w krajach o wysokim opodatkowaniu poprzez odliczanie odsetek od długu udzielanego firmie przez inną spółkę z tej samej grupy wielonarodowej, wyeliminowania zachęt do przeliczania zysków do spółek zależnych znajdujących się w jurysdykcjach o niższym opodatkowaniu, wyeliminowania praktyki obniżania opodatkowania przyszłych zysków poprzez przenoszenie siedziby firmy lub aktywów do jurysdykcji oferującej niższy poziom opodatkowania);
- Projekt [nowelizacji dyrektywy](#) w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania, rozszerzającej zakres automatycznej wymiany informacji pomiędzy organami podatkowymi krajów członkowskich o kluczowe informacje podatkowe dotyczące działalności wielonarodowych grup przedsiębiorstw;
- [Rekomendacja](#) KE w sprawie wdrożenia działań przeciwko nadużyciom związanym z międzynarodowymi umowami podatkowymi;
- [Komunikat](#) w sprawie zewnętrznej strategii UE na rzecz efektywnego opodatkowania;
- [Raport](#) dotyczący tzw. agresywnego planowania podatkowego w UE (czyli wykorzystywania aspektów technicznych systemu podatkowego lub rozbieżności pomiędzy dwoma systemami podatkowymi lub większą ich liczbą w celu zmniejszenia zobowiązania podatkowego).

Ministrowie ustalili, że przyjmowanie pakietu ma przebiegać etapami. Założono, że polityczne porozumienie dotyczące nowelizacji dyrektywy w sprawie współpracy administracyjnej zostanie osiągnięte najpóźniej w marcu br.

2.1.2. Wdrażanie unii bankowej

W trakcie posiedzenia Rady Ecofin KE przedstawiła aktualne informacje na temat tworzenia unii bankowej. Odnotowano postępy w ratyfikacji umowy międzyrządowej o przekazywaniu

i uwspólnianiu składek na rzecz jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (*intergovernmental agreement, IGA*). Do dnia 11 lutego br. IGA została ratyfikowana w dwudziestu państwach członkowskich UE, w tym we wszystkich dziewiętnastu krajach uczestniczących w unii bankowej oraz na Węgrzech. Kolejnym etapem jest podpisanie przez każde z państw uczestniczących w unii bankowej porozumienia w sprawie linii kredytowej (*Loan Facility Agreement*) dla jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w ramach uzgodnionego w toku negocjacji finansowania pomostowego. Do dnia 11 lutego br. jedynie trzy (Francja, Niemcy, Słowenia) z dziewiętnastu krajów uczestniczących w jednolitym mechanizmie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji podpisały ww. porozumienie. Ponadto kilka krajów członkowskich UE nadal nie wdrożyło dwóch kluczowych dla sektora bankowego dyrektyw tj. dyrektywy w sprawie naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków (*Bank Recovery and Resolution Directive, BRRD*) i dyrektywy w sprawie systemów gwarancji depozytów (*Deposit Guarantee Scheme Directive, DGSD*), których przepisy powinny zostać transponowane do prawa krajowego w każdym z 28 państw członkowskich UE⁴.

2.1.3. Walka z finansowaniem terroryzmu

Rada zajęła się także kwestią przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu. Punkt wyjścia do dyskusji stanowił dokument KE: [Plan działania na rzecz skutecznego zwalczania finansowania terroryzmu](#), przedstawiony 2 lutego br. Pakiet działań zaprezentowanych w Planie to w dużej mierze nowelizacja przepisów unijnych z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

W swoich konkluzjach Rada podkreśliła znaczenie działań w zakresie:

- bezpieczeństwa wymiany walut wirtualnych;
- wzmocnienia dostępu jednostek analityki finansowej⁵ UE do informacji, m.in. na temat rachunków bankowych i kont płatniczych;
- przeciwdziałania zagrożeniom związanym z anonimowymi instrumentami przedpłaconymi (np. kartami *prepaid*);
- walki z nielegalnymi transferami gotówkowymi.

⁴ Termin na transpozycję dyrektyw upłynął odpowiednio 31 grudnia 2014 r. w przypadku BRRD (z wyjątkiem przepisów dotyczących *bail-in*, których termin transpozycji minął 31 grudnia 2015 r.) i 1 lipca 2015 r. w przypadku DGSD.

⁵ *Financial Intelligence Units* – centralne agencje odpowiedzialne za otrzymywanie oraz analizę i przekazywanie odpowiednim organom ujawnionych informacji finansowych.

3. Eurogrupa

3.1. Posiedzenie Eurogrupy 11 lutego 2016 r.

Podczas posiedzenia [Eurogrupy](#) ministrowie dyskutowali o sytuacji gospodarczej w strefie euro. Podstawą dyskusji były zimowe [prognozy](#) gospodarcze KE⁶. Przewodniczący Eurogrupy [podkreślił](#), że kondycja europejskiego sektora bankowego jest dużo lepsza niż kilka lat temu, głównie dzięki działaniom podjętym w ramach tworzenia unii bankowej. Ministrowie wymienili także poglądy na temat wydatków publicznych w strefie euro oraz międzynarodowej roli euro. Wyniki analizy przeprowadzonej przez KE wskazują, że nie istnieją bariery systemowe, które uniemożliwiałyby stosowanie euro w transakcjach międzynarodowych. Z przyczyn historycznych w niektórych sektorach takie rozliczenia są nadal dokonywane w dolarach amerykańskich. Do dalszego umacniania pozycji euro na arenie międzynarodowej niezbędne jest utrzymywanie racjonalnej polityki makroekonomicznej w strefie euro oraz realizacja działań mających na celu pogłębienie unii gospodarczej i walutowej (UGW).

W specjalnym [oświadczeniu](#) Eurogrupa zgodziła się z opinią KE⁷ na temat projektu planu budżetowego Portugalii na 2016 r. Zdaniem KE istnieje ryzyko niespełnienia przez kraj wymogów paktu stabilności i wzrostu w 2016 r. Ministrowie dyskutowali także o wynikach trzeciej misji przeglądowej portugalskiej gospodarki w ramach nadzoru prowadzonego od zakończenia programu dostosowań makroekonomicznych⁸.

Członkowie Eurogrupy omówili również pierwszy przegląd realizacji przez Grecję postanowień przyjętych w ramach trzeciego greckiego programu pomocowego⁹. Szefowie misji instytucji europejskich analizowali w Atenach postępy m.in. we wprowadzaniu reformy emerytalnej i strategii fiskalnej, a także w działaniach prowadzących do zapewnienia operacyjności funduszu prywatyzacyjnego. Dotychczasowe zabiegi władz greckich mające na celu przestrzeganie warunków programu dostosowań gospodarczych spotkały się z uznaniem agencji ratingowej Standard & Poor's, która pod koniec stycznia br. zdecydowała się [podnieść](#) rating Grecji z poziomu CCC+ do B-.

⁶ Więcej na ten temat w [pkt 1.1](#).

⁷ Więcej na temat opinii w [pkt 1.2](#).

⁸ Więcej na ten temat w [pkt 9.1](#).

⁹ Porozumienie pomiędzy władzami Grecji a instytucjami unijnymi (KE i EBC) oraz Międzynarodowym Funduszem Walutowym w sprawie trzeciego programu pomocowego dla Grecji osiągnięto podczas posiedzenia Eurogrupy 14 sierpnia 2015 r. Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z sierpnia-września 2015 r.

4. Rada Europejska

4.1. Posiedzenie Rady Europejskiej 18–19 lutego

4.1.1. Wielka Brytania

Postanowienia dotyczące warunków członkostwa Wielkiej Brytanii w UE

Przywódcy państw lub rządów osiągnęli porozumienie, które zostało opisane w stanowiącej część [konkluzji](#) Rady Europejskiej *Decyzji szefów państw i rządów dotyczącej nowego porozumienia dla Zjednoczonego Królestwa w ramach UE* oraz towarzyszących jej dokumentach¹⁰. Porozumienie odnosi się do czterech obszarów, które odpowiadają postulatom Premiera Davida Camerona przesłanym do Przewodniczącego Rady Europejskiej Donalda Tuska 10 listopada 2015 r.¹¹

Najważniejszymi elementami porozumienia Rady Europejskiej są: zakaz dyskryminacji krajów spoza strefy euro, mechanizm sprzeciwu członka Rady Unii Europejskiej wobec projektów aktów legislacyjnych, które byłyby niezgodne z interesami państw spoza strefy euro, mechanizm zgłaszania uzasadnionych opinii dotyczących niezgodności unijnego projektu legislacyjnego z zasadą subsydiarności przez parlamenty narodowe, umożliwienie krajom członkowskim indeksacji świadczeń na dzieci, gdy świadczenia te są przesyłane do innych krajów członkowskich niż ten, w którym przebywa pracownik, ustanowienie mechanizmu bezpieczeństwa, umożliwiającego Wielkiej Brytanii ograniczenie dostępu do nieskładkowych świadczeń pracowniczych obywatelom innych krajów członkowskich.

1) Najważniejsze postanowienia dotyczące obszaru „Zarządzanie gospodarcze”

Zgodnie z porozumieniem relacje pomiędzy krajami strefy euro a krajami UE spoza UGW mają opierać się m.in. na następujących zasadach:

- Treść aktów prawnych zawieranych między państwami członkowskimi strefy euro i dotyczących bezpośrednio funkcjonowania strefy euro powinna być zgodna z zasadami wspólnego

¹⁰ Decyzji szefów państw lub rządów towarzyszyły: projekt *decyzji Rady w sprawie szczegółowych przepisów dotyczących skutecznego zarządzania unią bankową oraz skutkami dalszej integracji w strefie euro*, *Deklaracja Rady Europejskiej w sprawie konkurencyjności*, *Deklaracja KE w sprawie mechanizmu wdrażania zasady subsydiarności i mechanizmu wdrażania redukcji obciążeń*, *Deklaracja KE w sprawie indeksacji świadczeń na dzieci eksportowanych do państwa członkowskiego innego niż to, w którym przebywa pracownik*, *Deklaracja KE w sprawie mechanizmu ochronnego*, *Deklaracja KE w sprawie kwestii związanych z nadużywaniem prawa do swobodnego przemieszczania się*.

¹¹ Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z listopada 2015 r.

rynku i nie może ustanawiać przeszkód ani dyskryminacji w handlu między państwami członkowskimi.

- Jednolity zbiór przepisów dotyczący usług finansowych (*single rulebook*) ma być stosowany przez wszystkie banki i inne instytucje finansowe w ramach rynku wewnętrznego UE. W ramach *single rulebook* lub innych instrumentów będą mogły zostać ustanowione szczególne przepisy odnoszące się do krajów pozostających poza unią bankową, ale z zastrzeżeniem zachowania równych warunków dla wszystkich krajów członkowskich.
- Środki nadzwyczajne i kryzysowe chroniące stabilność finansową strefy euro nie pociągną za sobą zobowiązań budżetowych państw, których walutą nie jest euro, lub (w zależności od przypadku) państw, które nie uczestniczą w unii bankowej.
- Członek (lub członkowie) Rady Unii Europejskiej nieuczestniczący w unii bankowej będzie mógł (będą mogli) zgłosić sprzeciw wobec przyjęcia przez Radę projektu aktu prawnego większością kwalifikowaną, jeśli uzna, że godzi on w interesy krajów spoza strefy euro (mechanizm dotyczy aktów prawnych przyjmowanych przez Radę w pełnym składzie – z udziałem wszystkich państw członkowskich¹²). W takiej sytuacji Rada miałaby przedyskutować daną kwestię i postarać się, aby w rozsądnym terminie osiągnięte zostało porozumienie zadowalające członka (lub członków) Rady zgłaszającego sprzeciw. Zgłoszenie sprzeciwu członka (członków) Rady nie stanowiłoby formalnego weta, zobowiązywałoby natomiast Radę do przeprowadzenia ponownej dyskusji nad problematyczną kwestią.

2) Najważniejsze postanowienia dotyczące obszaru „Konkurencyjność”

Rada Europejska wezwała do realizacji następujących działań: podjęcia wysiłków w celu pełnego wdrożenia i wzmocnienia rynku wewnętrznego, lepszego stanowienia prawa i uchylania zbędnych przepisów – zarówno przez instytucje unijne jak i państwa członkowskie, przeprowadzania przez KE corocznych przeglądów postępów w upraszczaniu ustawodawstwa i zmniejszania obciążeń przedsiębiorców, a także corocznych przeglądów dotyczących zgodności unijnej legislacji z zasadą subsydiarności (Rada ma analizować te przeglądy i dbać o zgodność polityki unijnej z tą zasadą).

3) Najważniejsze postanowienia dotyczące obszaru „Suwerenność”

- Rada Europejska podkreśliła, że Wielka Brytania nie jest zobowiązana do dalszej integracji politycznej w ramach UE. Zapis o braku takiego zobowiązania zostanie zawarty w traktatach europejskich przy okazji ich następnego przeglądu. Odniesienia w traktatach do „coraz ściślejszej unii między narodami Europy” nie stanowią podstawy prawnej do rozszerzania zakresu postanowień traktatu lub aktów prawa wtórnego UE.
- W przypadku gdy uzasadnione opinie dotyczące niezgodności unijnego projektu legislacyjnego z zasadą subsydiarności, przesłane w przeciągu 12 miesięcy od publikacji projektu będą

¹² Niektóre decyzje dotyczące funkcjonowania strefy euro podejmowane są, na mocy postanowień traktatów, wyłącznie przez kraje członkowskie strefy euro.

zgłoszone przez więcej niż 55% głosów przyznanych parlamentom narodowym¹³, dyskusja na ten temat zostanie włączona do porządku obrad Rady Unii Europejskiej. Rada nie będzie rozpatrywać danego aktu legislacyjnego do momentu, kiedy zostanie on zmieniony w sposób uwzględniający obawy wyrażone w uzasadnionych opiniach (tzw. nowy mechanizm „czerwonej kartki”¹⁴).

4) **Najważniejsze postanowienia dotyczące obszaru „Świadczenia społeczne i swobodny przepływ osób”**

- Zdecydowano o umożliwieniu państwom członkowskim indeksacji świadczeń na dzieci, przebywające w innych krajach członkowskich niż ten, w którym przebywa pracownik. Wysokość przesyłanych świadczeń miałyby być dostosowane do warunków w państwie członkowskim pobytu dziecka, rozumianych jako standard życia i poziom analogicznych świadczeń w kraju, w którym przebywa dziecko. Indeksacja świadczeń miałyby początkowo obowiązywać w odniesieniu do nowo złożonych wniosków o świadczenia, a od 1 stycznia 2020 r. – także wniosków złożonych wcześniej, na podstawie których są już w danym momencie przyznawane świadczenia.
- Postanowiono, że zostanie utworzony mechanizm bezpieczeństwa, który będzie mógł być zastosowany przez państwo członkowskie w przypadkach wyjątkowo dużego napływu pracowników z innego państwa członkowskiego. Po przeanalizowaniu uzasadnionego zgłoszenia państwa członkowskiego Rada udzielałaby danemu państwu członkowskiemu zezwolenia na ograniczenie dostępu do nieskładkowych świadczeń pracowniczych. Dotyczyłoby to nowo przybyłych pracowników unijnych i trwało maksymalnie cztery lata od podjęcia zatrudnienia. Zezwolenie Rady na stosowanie mechanizmu obowiązywałoby przez siedem lat. Pomimo że porozumienie nie wyklucza zastosowania mechanizmu przez wszystkie kraje UE, kryteria jego uruchomienia zostały tak sformułowane, że w praktyce będzie z niego mogła skorzystać jedynie Wielka Brytania, po uzyskaniu zgody Rady.

Referendum dotyczące pozostania lub wyjścia Wielkiej Brytanii z UE ma odbyć się 23 czerwca 2016 r. Jeśli Brytyjczycy zdecydują o pozostaniu w UE, rząd Wielkiej Brytanii powiadomi o tym

¹³ Na użytek tego mechanizmu przyznane parlamentom narodowym głosy są obliczane zgodnie z art. 7 ustęp 1 Protokołu 2 załączonego do traktatów: każdy parlament narodowy dysponuje dwoma głosami rozdzielonymi w zależności od krajowego systemu parlamentarnego: każda izba parlamentu dwuizbowego dysponuje jednym głosem, parlamenty dwuizbowe dysponują dwoma głosami.

¹⁴ W przepisach Protokołu 2 przewidziano już jeden mechanizm, tzw. mechanizm „czerwonej kartki” (w art. 8). Dotyczy możliwości wniesienia skargi do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przez parlament narodowy, za pośrednictwem własnego rządu, w sprawie aktu ustawodawczego naruszającego zasadę subsydiarności.

Radę Unii Europejskiej i postanowienia Rady Europejskiej staną się obowiązujące¹⁵. Jeśli Brytyjczycy zdecydują się opuścić UE, porozumienie będzie anulowane, a Wielka Brytania rozpocznie proces wychodzenia z UE.

4.1.2. Migracje

Drugim tematem lutowego posiedzenia Rady Europejskiej był kryzys migracyjny. Rozmowy skupiły się na pomocy humanitarnej, zarządzaniu granicami zewnętrznymi, wdrażaniu planu działań UE–Turcja oraz funkcjonowaniu punktów szybkiej rejestracji migrantów tzw. hotspotów. Rada oceniła realizację działań ustalonych w grudniu na podstawie sprawozdań przygotowanych przez prezydencję i KE. W swoich [konkluzjach](#):

- zwróciła uwagę na podjęte przez NATO decyzje o udzieleniu pomocy w kontrolowaniu nielegalnego przekraczania granicy na Morzu Egejskim;
- podkreśliła priorytetowe znaczenie planu działania UE–Turcja dla powstrzymania przepływów migracyjnych;
- zaznaczyła, jak ważne jest przywrócenie normalnego funkcjonowania strefy Schengen i przestrzegania Kodeksu Schengen przez wszystkie państwa członkowskie, przy zapewnieniu pełnego wsparcia dla krajów, które znajdują się w trudnej sytuacji w związku z masowym przekraczaniem zewnętrznych granic UE;
- wezwała KE i państwa członkowskie do szybkiego wdrożenia projektów priorytetowych w związku z porozumieniem osiągniętym w sprawie instrumentu pomocy dla uchodźców w Turcji¹⁶;
- dostrzegła potrzebę przyspieszenia prac nad wnioskiem o utworzeniu Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej;
- poprosiła EBI, by przy współpracy z KE przygotował informację, w jaki sposób może wspomóc działania podejmowane przez UE w walce z kryzysem migracyjnym;
- położyła nacisk na zapewnienie wewnętrznej pomocy humanitarnej we współpracy z innymi organizacjami, np. biurem UNHCR.

¹⁵ Do wdrożenia indeksacji „eksportowanych” świadczeń na dzieci, mechanizmu bezpieczeństwa ograniczającego wypłatę nieskładkowych świadczeń pracowniczych obywatelom innego kraju członkowskiego oraz wdrożenia *Deklaracji KE w sprawie kwestii związanych z nadużywaniem prawa do swobodnego przemieszczania się* konieczne będą nowelizacje prawa wtórnego UE.

¹⁶ W listopadzie 2015 r. Rada Europejska zadecydowała o przekazaniu 3 mld euro na rzecz instrumentu pomocy dla uchodźców i społeczności tureckiej, która ich przyjmuje. Jego celem było zapewnienie dotacji i innych form wsparcia finansowego od 1 stycznia 2016 r., jednak dopiero w lutym br. osiągnięto porozumienie w tej kwestii, m.in. w związku z różnicą zdań państw członkowskich dotyczącą źródeł finansowania tego instrumentu.

5. Parlament Europejski

5.1. Priorytety Parlamentu Europejskiego na 2016 r. w obszarze gospodarczym, społecznym i wspólnego rynku

Parlament Europejski (PE) przyjął 25 lutego br. trzy [rezolucje](#) dotyczące priorytetów gospodarczych, społecznych i w obszarze wspólnego rynku, które są jednocześnie wkładem PE do marcaowego posiedzenia Rady Europejskiej. Rezolucja dotycząca spraw gospodarczych wskazuje, że pakt stabilności i wzrostu powinien zostać wprowadzony w całości i wykorzystany m.in. do wzmocnienia inwestycji, reform strukturalnych, rozwiązywania problemów z uchodźcami i realizacji polityki bezpieczeństwa. W obszarze sprawiedliwości społecznej PE podkreślił konieczność podjęcia działań na rzecz wzrostu zatrudnienia i stopniowego czerpania przez rządy państw członkowskich z innych niż podatki pracownicze źródeł opodatkowania. W rezolucji na temat integracji wspólnego rynku, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, PE wyeksponował znaczenie regularnego monitorowania i identyfikowania specyficznych dla danego kraju barier w stworzeniu jednolitego rynku oraz konieczność jego oceny pod względem integracji i konkurencyjności, a także wagę i konieczność działań na rzecz wzrostu i zatrudnienia.

6. Europejski Bank Centralny

6.1. Porozumienie w sprawie aktywów finansowych netto

Europejski Bank Centralny (EBC) 5 lutego 2016 r. [opublikował](#) informacje o porozumieniu w sprawie aktywów finansowych netto (*Agreement on Net Financial Assets, ANFA*), które zawarły banki centralne krajów strefy euro i EBC w 2014 r. Określa ono limit łącznej wartości netto aktywów finansowych związanych z krajowymi zadaniami banków centralnych. Na koniec 2015 r. ich łączna wartość w Eurosystemie wynosiła 490 mld euro. Porozumienie ma ograniczać kreowanie przez banki centralne płynności tak, aby jej nadwyżka nie wpływała na prowadzenie przez EBC polityki pieniężnej. ANFA od czasu jej podpisania była porozumieniem poufnym. EBC i banki Eurosystemu jednomyślnie zdecydowały o publikacji informacji o porozumieniu w celu zwiększenia przejrzystości działania.

6.2. Publiczne konsultacje EBC dotyczące uznawania instytucjonalnych systemów ochrony dla celów ostrożnościowych

EBC rozpoczął 19 lutego br. [publiczne konsultacje](#) w sprawie sposobu oceny kwalifikowalności instytucjonalnych systemów ochrony (*institutional protection schemes, IPSs*) dla celów ostrożnościowych. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wymogów kapitałowych (*Capital Requirements Regulation, CRR*) instytucjonalny system ochrony jest umownym lub ustawowym uzgodnieniem w sprawie odpowiedzialności, które chroni jego instytucje członkowskie, a w szczególności, gdy to konieczne, gwarantuje ich płynność i wypłacalność, w celu uniknięcia upadłości. Jak wynika z dokumentu konsultacyjnego EBC, 50% instytucji kredytowych w strefie euro reprezentujących ok. 10% aktywów systemu bankowego strefy euro należy do instytucjonalnego systemu ochrony. Obecnie IPSs dla celów CRR są uznawane w 3 krajach uczestniczących w jednolitym mechanizmie nadzorczym (*Single Supervisory Mechanism, SSM*): Austrii, Hiszpanii i Niemczech. W myśl CRR Europejski Bank Centralny, jako właściwy organ nadzoru w ramach SSM, może pozwolić instytucjom kredytowym stosować wagę ryzyka równą 0% w odniesieniu do ekspozycji wobec kontrahentów, którzy są członkami tego samego instytucjonalnego systemu ochrony (z wyjątkiem ekspozycji stanowiących podstawę pozycji kapitału podstawowego *Tier I*, pozycji dodatkowych w *Tier I* lub pozycji w *Tier II*). W dokumencie konsultacyjnym określono, jak EBC będzie oceniał wypełnianie przez IPSs oraz ich instytucje członkowskie warunków zawartych w CRR, tak aby mógł im udzielić pozwolenia, o którym mowa powyżej. Uzgodnione kryteria oceny będą wykorzystywane przez wspólne zespoły nadzorcze przy ocenie indywidualnych wniosków istotnych instytucji kredytowych będących członkami instytucjonalnego systemu ochrony. Konsultacje potrwać do 15 kwietnia 2016 r. Publiczne wysłuchanie EBC odbędzie się 31 marca 2016 r.

6.3. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych

W ramach konsultacji projektów krajowych oraz unijnych aktów prawnych EBC opublikował w lutym następujące [opinie](#):

- do cypryjskiej ustawy w sprawie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CON/2016/5),
- do słoweńskiej ustawy w sprawie systemu gwarantowania depozytów (CON/2016/6),
- do francuskiej ustawy w sprawie hierarchii wierzycieli instytucji kredytowych (CON/2016/7),
- do węgierskiej ustawy w sprawie dalszych zmian w wymogach odpowiedzialnego udzielania kredytów (CON/2016/8),
- do cypryjskiej ustawy w sprawie środków mających ułatwić niezakłócone działanie Zarządu i Komisji Personalnej Central Bank of Cyprus (CON/2016/9).

6.4. Przebieg programu skupu aktywów EBC

Eurosystem w związku z wdrożonymi programami dokonał [skupu aktywów](#) o wartości (według stanu na 19 lutego br.):

- 156 mld 162 mln euro – w ramach trzeciego programu skupu obligacji zabezpieczonych (CBPP3);
- 18 mld 650 mln euro – w ramach programu skupu papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami (ABSPP);
- 582 mld 616 mln euro – w ramach programu skupu papierów wartościowych wyemitowanych przez sektor publiczny (PSPP).

7. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego

7.1. Stanowisko w sprawie czasowego wyłączenia giełdowych instrumentów pochodnych z postanowień przepisów zapewniających swobodny dostęp do usług kontrahentów centralnych i systemów obrotu

W opublikowanym 10 lutego 2016 r. [dokumencie](#) Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (European Systemic Risk Board, ESRB) przedstawiła stanowisko w sprawie czasowego wyłączenia giełdowych instrumentów pochodnych z zakresu postanowień art. 35 i 36 *Rozporządzenia w sprawie rynków instrumentów finansowych* (MiFIR). Artykuły te zapewniają swobodny dostęp do usług kontrahentów centralnych (*central counterparties, CCP*) i systemów obrotu.

Zgodnie z MiFIR do 3 lipca br. KE jest zobowiązana przedstawić PE i Radzie Unii Europejskiej sprawozdanie oceniające konieczność takiego wyłączenia. Sprawozdanie powinno zostać przygotowane z uwzględnieniem oceny ryzyk przeprowadzonej przez Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych w porozumieniu z ESRB.

W swoim stanowisku ESRB stwierdza, że *Rozporządzenie w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji* (EMIR) oraz MiFIR zapewniają silne mechanizmy zabezpieczające przed najbardziej istotnymi ryzykami związanymi z otwartym dostępem do CCP i systemów obrotu. **Zdaniem ESRB nie istnieją przesłanki, które jednoznacznie przemawiałyby za czasowym wyłączeniem, lub przeciwnie, giełdowych instrumentów pochodnych z zakresu postanowień art. 35 i 36 MiFIR.** Podkreślono jednak, że w związku z brakiem odpowiednich danych ilościowych opinia ta przygotowana została przede wszystkim na podstawie analiz jakościowych.

7.2. Raport w sprawie źródeł ryzyka systemowego wynikających z opóźnionego i nagłego wprowadzenia ograniczeń emisji gazów cieplarnianych

W opublikowanym 11 lutego br. przez ESRB [raporcie](#) Doradczego Komitetu Naukowego przedstawiono możliwe źródła ryzyka systemowego wynikające z opóźnionego i nagłego wprowadzenia ograniczeń emisji gazów cieplarnianych. **W raporcie wskazano trzy główne kanały, przez które takie wprowadzenie ograniczeń mogłoby wpłynąć na ryzyko systemowe:**

- 1) nagłe przejście do gospodarki niskoemisyjnej wiązałoby się z ograniczoną podażą energii, co przełożyłoby się na wzrost jej cen oraz miałyby negatywny wpływ na PKB;
- 2) zmiany wyceny aktywów, których wartość jest zależna od wydobywania i produkcji paliw kopalnych, przyczyniłyby się do strat zależnych od stopnia ekspozycji instytucji finansowych na tego rodzaju aktywa;

- 3) opóźnione przejście do gospodarki niskoemisyjnej spowodowałoby pogłębienie się efektu cieplarnianego, a tym samym zwiększenie częstotliwości występowania katastrof naturalnych, co przełożyłoby się na rosnące zobowiązania firm ubezpieczeniowych oraz firm reasekuracyjnych.

Raport omawia również propozycje działań regulacyjnych w krótkim i średnim okresie. W krótkim okresie ESRB mogłaby zebrać dane na temat ekspozycji sektora finansowego na sektory charakteryzujące się wysoką emisją dwutlenku węgla oraz włączyć do regularnych tzw. stress testów przeprowadzanych przez EBA ryzyko dotyczące opóźnionego w czasie, nagłego wprowadzenia ograniczeń emisji gazów cieplarnianych. W średnim okresie, o ile dodatkowe dane oraz badania wykażą, że system finansowy jest narażony na omawiane ryzyko, organy odpowiedzialne za regulacje mogłyby przeprowadzić sprofilowane testy warunków skrajnych. W dokumencie wskazano, że w celu ograniczenia tego ryzyka możliwe byłoby zastosowanie instrumentów ostrożnościowych w postaci np. limitów na ekspozycje lub narzuty kapitałowe na ekspozycje na sektory charakteryzujące się wysoką emisją dwutlenku węgla.

7.3. Aktualizacja Podręcznika ESRB na temat operacjonalizacji instrumentów makroostrożnościowych

ESRB opublikowała 12 lutego br. nową wersję [Podręcznika](#) na temat operacjonalizacji poszczególnych instrumentów makroostrożnościowych (*The ESRB Handbook on Operationalizing Macro-Prudential Policy in the Banking Sector*), która zawiera **zaktualizowany rozdział 10. dotyczący komunikacji polityki makroostrożnościowej**. Nowa wersja rozdziału zawiera propozycje najlepszych praktyk oraz omówienie celów, rodzajów zawartości, potencjalnych odbiorców oraz dostępnych narzędzi polityki komunikacyjnej.

Cele komunikacji obejmują notyfikowanie podejmowanych działań makroostrożnościowych, wzmacnianie dyscypliny rynkowej oraz poprawę przejrzystości prowadzonej polityki makroostrożnościowej. Do narzędzi komunikacyjnych zalicza się m.in. publikacje, komunikaty przekazywane za pośrednictwem internetu, relacje z mediami oraz wystąpienia. W rozdziale tym wskazano także wyzwania, na które napotykać mogą organy krajowe na każdym etapie informowania o prowadzonej polityce makroostrożnościowej. Jednym z wyzwań jest dopasowanie przekazywanych treści oraz wykorzystywanych narzędzi komunikacyjnych do specyfiki danej grupy odbiorców i przekazanie ich w odpowiednim czasie. W rozdziale zawarto również praktyczne wskazówki, które mają pomóc w zwiększaniu skuteczności polityki komunikacyjnej prowadzonej przez organy makroostrożnościowe.

7.4. Rozpoczęcie publikacji zeszytów naukowych

ESRB opublikowała 23 lutego br. pierwsze zeszyty naukowe (*working papers*). W serii tej publikowane będą prace na temat zadań ESRB, czyli przede wszystkim ryzyka systemowego oraz polityki

makroostrożnościowej. Opracowania te będą przedstawiać opinię autorów, a nie oficjalne stanowisko ESRB. Tematy dwóch pierwszych zeszytów to:

- *[Stabilność finansowa w unii gospodarczej i walutowej](#) (Philip R. Lane),*
- *[Nadzór makroostrożnościowy: od teorii do polityki](#) (Dirk Schoenmaker, Peter Wierst).*

8. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego

8.1. Opinia w sprawie przeglądu metod wewnętrznych ratingów

EBA opublikował 4 lutego 2016 r. [opinie](#), w której przedstawił planowany **harmonogram oraz zakres przeglądu metod wewnętrznych ratingów** (*Internal Rating Based Models, IRB*). Celem planowanych zmian jest zwiększenie porównywalności wymogów kapitałowych obliczanych zgodnie z IRB między bankami. EBA proponuje przede wszystkim **ujednoczenie pojęć oraz praktyk nadzorczych** dotyczących: definiowania niewypłacalności, szacowania parametrów ryzyka, traktowania niespłaconych aktywów, technik ograniczania ryzyka kredytowego oraz ujawnień. **Zmiany będą wprowadzane stopniowo za pomocą wytycznych i standardów technicznych**. Przegląd podzielono na cztery fazy, przy czym ostatnie dokumenty powinny zostać opublikowane do końca 2017 r., a wszystkie zmiany powinny wejść w życie do końca 2020 r. Opinia została przygotowana z uwzględnieniem odpowiedzi otrzymanych podczas konsultacji publicznych¹⁷, które zostały przedstawione w opublikowanym przez EBA [raporcie](#).

8.2. Opinia w odniesieniu do propozycji KE w zakresie nowelizacji regulacyjnych standardów technicznych dotyczących MREL

W odniesieniu do propozycji KE w zakresie nowelizacji regulacyjnych standardów technicznych dotyczących minimalnego wymogu w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych (*minimum requirement for own funds and eligible liabilities, MREL*)¹⁸ EBA opublikował 8 lutego br. [opinie](#). Wyraził w niej **sprzeciw wobec zaproponowanego przez KE usunięcia odniesienia do minimalnego wkładu akcjonariuszy i wierzycieli banku w pokrycie strat banku przed wykorzystaniem funduszu resolution** (w wysokości 8% łącznych zobowiązań, w tym funduszy własnych, tzw. podział ryzyka). EBA przyznał, że jego celem nie jest ustanowienie zharmonizowanego poziomu MREL (na poziomie minimum 8%), ale wprowadzenie konieczności oceny, dla instytucji systemowych, czy wymagania w zakresie podziału strat mogą być spełnione. Wśród różnych aspektów zastosowania instrumentu umorzenia lub konwersji długu (*bail-in*) (wspominanych w art. 44 BRRD) istotny jest głównie wymóg podziału ryzyka, dlatego powinien zostać zachowany w tekście standardów. Wśród innych kwestii, do których negatywnie odniósł się EBA, wymienić

¹⁷ Więcej informacji na temat konsultacji będzie dostępnych w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z marca 2015 r.

¹⁸ Dnia 3 lipca 2015 r. EBA przedstawił regulacyjne standardy techniczne w zakresie ustanawiania MREL (więcej na temat tych standardów w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z lipca 2015 r.). KE, zgodnie z art. 45(2) BRRD, ma obowiązek przyjęcia standardów w formie aktu delegowanego. 17 grudnia 2015 r. KE poinformowała EBA o zamiarze modyfikacji przedłożonych standardów.

można również m.in. usunięcie przepisów pozwalających na obniżenie wymogu MREL na potrzeby rekapitalizacji po zastosowaniu *resolution* oraz usunięcia 48-miesięcznego okresu przejściowego w zakresie wprowadzania docelowego poziomu wymogów MREL.

8.3. Wytyczne dotyczące porozumień o współpracy pomiędzy systemami gwarantowania depozytów

EBA opublikował 15 lutego br. wytyczne dotyczące porozumień o współpracy pomiędzy systemami gwarantowania depozytów (*deposit guarantee schemes, DGSs*). W wytycznych sformułowano **minimalną zawartość porozumień w odniesieniu do trzech podstawowych obszarów**, czyli:

- 1) warunków wypłaty depozytów oddziału banku pochodzącego z innego państwa członkowskiego przez lokalny DGS (m.in. notyfikacja o niedostępności depozytów, warunki i ramy czasowe przekazania funduszy, waluta wypłaty, zwrot kosztów wypłaty depozytów),
- 2) warunków transferu środków pomiędzy DGSs w przypadku, kiedy bank przestaje być członkiem jednego i staje się członkiem drugiego DGS (m.in. warunki transferu regularnych składek wpłaconych w ciągu ostatnich 12 miesięcy, traktowanie zobowiązań do zapłaty, termin transferu środków),
- 3) warunków udzielania dobrowolnych pożyczek między DGSs (m.in. deklaracja chęci udzielenia pożyczki przez DGS, ewentualne określenie czasu podjęcia decyzji o udzieleniu pożyczki).

W wytycznych zaproponowano ramy wielostronnego porozumienia, które powinny być przestrzegane przez DGSs. Dopuszcza się jednak możliwość wstępowania DGSs w umowy bilateralne.

8.4. Rozpoczęcie ogólnoeuropejskich testów warunków skrajnych sektora bankowego

EBA opublikował 24 lutego br. [metodykę](#) oraz scenariusze ([bazowy](#) oraz [szokowy](#)), które będą obowiązywać w tegorocznej edycji testów warunków skrajnych sektora bankowego w UE. Celem testów jest **ocena odporności europejskich banków na niekorzystne warunki rynkowe**. Metodyka badania określa zasady analizy podstawowych rodzajów ryzyka, czyli ryzyka: kredytowego, rynkowego, ekspozycji na zobowiązania rządów, finansowania, operacyjnego i związanego z nieprawidłowym prowadzeniem działalności. **Badaniem zostanie objętych 51 banków, których aktywa stanowią w sumie 70% sektora bankowego w UE, w tym jeden bank z Polski – PKO BP.**

Scenariusz bazowy został przygotowany przez KE, z kolei szokowy – przez ESRB. Oba obejmują okres trzech lat: od 2016 r. do 2018 r. **Ich założenia odzwierciedlają cztery najistotniejsze rodzaje ryzyka systemowego dla sektora bankowego**, czyli: 1) nagły wzrost globalnej premii za ryzyko, 2) niską rentowność banków i zakładów ubezpieczeń w warunkach niskiego tempa wzrostu gospodarczego, 3) rosnącą niepewność odnośnie do zdolności obsługi zadłużenia przez rządy oraz

prywatne podmioty sektora niefinansowego, 4) możliwość wystąpienia problemów w dynamicznie rozwijającym się równoległym sektorze bankowym (*shadow banking*).

EBA opublikował założenia testów warunków skrajnych sektora bankowego w UE. Ich celem jest ocena odporności europejskich banków na niekorzystne warunki rynkowe. Badaniem zostanie objętych 51 banków, których aktywa stanowią w sumie 70% sektora bankowego w UE. Wyniki powinny zostać opublikowane na początku trzeciego kwartału br.

Według scenariusza szokowego w 2018 r. PKB byłoby niższe od PKB obliczonego według scenariusza bazowego odpowiednio o 6,8% (średnia dla strefy euro), 7,1% (średnia dla UE) i 8,5% (w Polsce). Scenariusz szokowy zakłada również spadek cen nieruchomości (w strefie euro średnio o 20,2%, w UE – o 21,3%, a w Polsce – o 27,8%) oraz szoki na rynku walutowym: aprecjację franka szwajcarskiego w stosunku do euro (o 23% w 2018 r.), a w przypadku krajów Europy Środkowo-Wschodniej, w których obowiązuje płynny kurs walutowy – deprecjację walut krajowych w stosunku do euro (dla Polski o 24% w 2018 r.).

W tej edycji testów **nie określono minimalnych poziomów wskaźnika kapitału podstawowego**. Wyniki testów będą wykorzystane w procesie przeglądu i oceny nadzorczej (*Supervisory Review nad Evaluation Process, SREP*), podczas którego mogą zostać podjęte decyzje o ewentualnych działaniach nadzorczych wobec poszczególnych banków. **Wyniki testów powinny być przedstawione na początku trzeciego kwartału br.** EBA opublikował również odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania (FAQ) związane z testami warunków skrajnych.

9. Inne

9.1. Trzecia misja przeglądowna gospodarki Portugalii

Przedstawiciele KE i EBC dokonali trzeciego [przeglądu](#) gospodarki portugalskiej w ramach nadzoru prowadzonego od zakończenia programu dostosowań makroekonomicznych w 2014 r. Misja przeglądowna odbyła się w dniach 25 stycznia–2 lutego br.

W ocenie ekspertów sytuacja gospodarcza i finansowa w Portugalii pozostaje stabilna od czerwca 2015 r., kiedy zakończyła się druga misja przeglądowna. Popyt wewnętrzny utrzymuje się jako główna siłą napędową wzrostu gospodarczego. Przedstawiciele instytucji europejskich dostrzegli jednak, że ożywienie gospodarcze spowalnia sytuacja na rynku pracy: stopy długookresowego bezrobocia i bezrobocia wśród młodych pozostają wysokie. Podkreślili także konieczność intensywniejszych działań władz portugalskich w celu obniżenia strukturalnego deficytu budżetowego.

Zapowiedzi wydarzeń w marcu 2016 r.

Data	Wydarzenie
7–10 marca	sesja plenarna Parlamentu Europejskiego
10 marca	posiedzenie Rady Prezesów EBC (z decyzją w sprawie polityki pieniężnej)
17 marca	posiedzenie Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego
17–18 marca	posiedzenie Rady Europejskiej
23 marca	posiedzenie Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych

Wykaz skrótów

ABSPP	<i>asset-backed securities purchase programme</i> , program Europejskiego Banku Centralnego skupu papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami
ANFA	<i>Agreement on Net Financial Assets</i> , porozumienie w sprawie aktywów finansowych netto
BRRD	<i>Bank Recovery and Resolution Directive</i> , dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiająca ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zmieniająca dyrektywę Rady 82/891/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/24/WE, 2002/47/WE, 2004/25/WE, 2005/56/WE, 2007/36/WE, 2011/35/UE, 2012/30/UE i 2013/36/EU oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 648/2012
CBPP3	<i>covered bond purchase programme 3</i> , trzeci program Europejskiego Banku Centralnego skupu obligacji zabezpieczonych
CCP	<i>central counterparties</i> , kontrahenci centralni
CRR	<i>Capital Requirements Regulation</i> , rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012
CSRs	<i>country-specific recommendations</i> , zalecenia kierowane do państw członkowskich
DGSD	<i>Deposit Guarantee Scheme Directive</i> , dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów
DGSs	<i>deposit guarantee schemes</i> , systemy gwarantowania depozytów
EBA	<i>European Banking Authority</i> , Europejski Urząd Nadzoru Bankowego
EBC	Europejski Bank Centralny

EBI	Europejski Bank Inwestycyjny
EFIS	Europejski Fundusz Inwestycji Strategicznych
EMIR	<i>European Market Infrastructure Regulation</i> , rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji
ESM	<i>European Stability Mechanism</i> , Europejski Mechanizm Stabilności
ESMA	<i>European Securities and Markets Authority</i> , Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych
ESRB	<i>European Systemic Risk Board</i> , Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego
IGA	<i>intergovernmental agreement</i> , umowa międzyrządowa o przekazywaniu i uwspólnianiu składek na rzecz jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji
IPSS	<i>institutional protection schemes</i> , instytucjonalne systemy ochrony
IRB	<i>Internal Rating Based Models</i> , metody wewnętrznych ratingów
KE	Komisja Europejska
MiFIR	<i>Markets in Financial Instruments Regulation</i> , rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012
PE	Parlament Europejski
PSPP	<i>public sector purchase programme</i> , program Europejskiego Banku Centralnego skupu papierów wartościowych wyemitowanych przez sektor publiczny
SSM	<i>Single Supervisory Mechanism</i> , jednolity mechanizm nadzorczy

TTIP	<i>Transatlantic Trade and Investment Partnership</i> , transatlantyckie partnerstwo w dziedzinie handlu i inwestycji pomiędzy Unią Europejską i Stanami Zjednoczonymi
UE	Unia Europejska
UGW	unia gospodarcza i walutowa

Autorzy i źródła

Autorzy

Komisja Europejska – Małgorzata Potocka, Małgorzata Szcześ, Aleksandra Wesołowska, Renata Żak

Rada Unii Europejskiej –Magdalena Gąsior, Maria Majkowska, Małgorzata Potocka

Eurogrupa –Magdalena Gąsior, Maria Majkowska

Rada Europejska –Magdalena Gąsior, Małgorzata Potocka

Parlament Europejski – Honorata Wyganowska

Europejski Bank Centralny – Anna Górską, Małgorzata Siemaszko, Aleksandra Wesołowska, Honorata Wyganowska

Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego – Martyna Mięała, Paweł Smaga, Maria Wilk

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego – Magdalena Kozińska, Martyna Mięała

Inne – Magdalena Gąsior

Zapowiedzi wydarzeń w marcu 2016 r. – Magdalena Gąsior, Martyna Mięała

Redakcja

Magdalena Gąsior, Wydział Integracji Europejskiej DZ

Źródła

Przegląd opracowano na podstawie informacji dostępnych na stronach internetowych: Komisji Europejskiej, Rady Unii Europejskiej, Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz serwisu internetowego www.euractiv.com.

www.nbp.pl